

Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 16.09.1970, sp. zn. 6 Cz 44/70, ECLI:CZ:NS:1970:6.CZ.44.1970.1

Číslo: 15/1971

Právní věta: Ak zistí štátne notárstvo, že hodnota zdedeného majetku bola vyššia než tá, z ktorej sa pri vyrubovaní notárskeho poplatku z dedičstva vychádzalo, môže poplatok vyrubiť podľa ustanovenia § 31 ods. 1 zákona č. 24/1964 Zb., a to v lehote uvedenej v ustanovení § 31 ods. 2, 4 cit. zákona.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 16.09.1970

Spisová značka: 6 Cz 44/70

Číslo rozhodnutí: 15

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Dědění, Lhůty, Poplatky notářské, Řízení před státním notářstvím

Předpisy: 95/1963 Sb. § 4 99/1963 Sb. § 43 24/1964 Sb. § 11

§ 12

§ 31

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Štátne notárstvo v Košiciach vyrubilo podľa ustanovenia § 31 ods. 1 zák. č. 24/1964 Zb. doplatok notárskeho poplatku v sume 18 590 Kčs jedinej dedičke po poručiteľovi D. G. Štátne notárstvo vychádzalo z toho, že zdedená polovica rodinného domku bola ohodnotená v dedičskom konaní sumou 71 239,55 Kčs a táto hodnota bola vzatá za základ pri vyrubení pôvodného notárskeho poplatku z dedičstva. Dedička však po nadobudnutí dedičstva predala 1) túto nehnuteľnosť za kúpnu cenu 100 000 Kčs bez toho, že by bola nehnuteľnosť zhodnotila; preto uložilo štátne notárstvo dedičke doplatiť notársky poplatok, aby zodpovedal skutočnej hodnote domu.

Krajský súd v Košiciach zrušil rozhodnutie štátneho notárstva o vyrubení doplatku notárskeho poplatku a konanie zastavil. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že štátne notárstvo správne v dedičskom konaní vyrubilo poplatok z dedičstva podľa podkladov, ktoré malo v dobe rozhodovania k dispozícii. Zdedená čiastka domu bola v registračnom konaní odhadnutá na 100 000 Kčs, čo sa však podľa názoru krajského súdu dá vysvetliť tým, že medzitým sa vykonali na dome opravy, a tým bol dom zhodnotený. Doplatok podľa § 31 ods. 1 zák. č. 24/1964 Zb. možno údajne vyrubiť len v tom prípade, ak v dôsledku omylu alebo nedopatrenia bol notársky poplatok štátnym notárom vyrubovaný nižšou sumou, než mal byť určený na základe podkladov, ktoré malo štátne notárstvo v čase, keď rozhodovalo v dedičskom konaní o poplatku z dedičstva.

Najvyšší súd SSR rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona, podanej predsedom bývalého Najvyššieho súdu, tak, že uznesením krajského súdu bol porušený zákon.

Z odôvodnenia:

Podľa § 31 ods. 1 zák. č. 24/1964 Zb., ak nebol poplatok vyrubený vôbec, alebo ak bol vyrubený nižšou sumou, než mal byť vyrubený, je štátne notárstvo oprávnené vyrubiť poplatok (doplatok). Pri výklade tohoto ustanovenia treba vychádzať z účelu zákona, ktorým je záujem štátu, aby jeho orgánom bol zaplatený notársky poplatok z ceny zdedeného majetku. Táto zásada je obsiahnutá v ustanovení § 12 zák. č. 24/1964 Zb., podľa ktorého základom poplatku je cena majetku po zrážke dlhov a ceny istých povinností, zistených alebo uložených v konaní o dedičstvo. Podkladom pre určenie základu poplatku je teda cena (§ 11 ods. 2 zák. č. 24/1964 Zb.) poručiteľovho majetku a súhrn dlhov a ceny iných povinností, ako tieto pasíva dedičstva boli zistené v konaní o dedičstvo. Keď sa teda neskôr ukáže, že hodnota aktív, nadobudnutých dedičstvom, je z akéhokoľvek dôvodu vyššia než hodnota, z ktorej sa vychádzalo pri vyrubovaní pôvodného notárskeho poplatku z dedičstva, štátne notárstvo z tohoto zisteného skutočného stavu veci vychádza pri vyrubení poplatku (doplatku). Podľa § 31 ods. 2 cit. zákona poplatok ani doplatok vyrubeného poplatku nemožno ovšem vyrubiť ani vymáhať po uplynutí troch rokov od konca kalendárneho roku, v ktorom sa štátne notárstvo dozvedelo o tom, že nastala skutočnosť, ktorá je predmetom poplatku. Neskoršie zistenie štátneho notárstva o vyššej hodnote nadobudnutého majetku, pokiaľ však spadá do lehoty uvedenej v § 31 ods. 2 a 4 zákona č. 24/1964 Zb., vyrubenie doplatku odôvodňuje.

Mal sa preto krajský súd zaoberať tým, aká bola cena zdedenej nehnuteľnosti z hľadiska ustanovenia § 12 ods. 1 zák. č. 24/1964 Zb., porovnávajúc znalecké posudky, podané jednak v dedičskom konaní a jednak pre účely predaja, so skutočným stavom. Bez vyriešenia tejto otázky nebolo možné správne rozhodnúť podľa § 31 ods. 1 cit. zák. a nebol daný náležitý podklad pre zrušenie rozhodnutia štátneho notárstva a zastavenie konania.

Právny názor krajského súdu, že vyrubiť doplatok na notárskom poplatku možno len vtedy, keď pri pôvodnom vyrubení notárskeho poplatku išlo o omyl alebo o iné nedopatrenie, nezodpovedá ustanoveniu zákona o notárskych poplatkoch. Krajský súd si nezistil ani podklady pre svoj záver, že rozdiel v cene čiastky domu (71 239,53 Kčs v dedičskom konaní a 100 000 Kčs v dobe predaja domu) možno vysvetliť tým, že na dome sa vykonali opravy a tak došlo k jeho zhodnoteniu, a vychádzal v tomto len z tvrdení dedičky, uvedených v odvolaní. Týmto tvrdením odvolateľky, že zdedená polovica domu bola zhodnotená, bolo treba sa zaoberať a zisťovať, či a v akej miere došlo ku zhodnoteniu domu.

Rozhodnutím krajského súdu bol preto porušený zákon v ustanoveniach § 4 ods. 1 Not. por. a § 12 ods. 1 a § 31 ods. 1 zák. č. 24/1964 Zb.

1) za účinnosti tých istých predpisov o cenách nehnuteľností, platných v dobe smrti poručiteľa